

UNIVERZITA KARLOVA – FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra francouzského jazyka a literatury

ODBORNÝ POSUDEK DOPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno studenta: Bc. Lucie Martínková

Název práce: *Gender, nebinární genderová identita – lingvistický a sociologický přístup frankofonních mluvčích*

Vedoucí/oponent diplomové práce: PhDr. Kateřina Suková Vychopňová, Ph.D./
Mgr. Jiří Jančík, Ph.D.

Hodnocení práce:

Bc. Lucie Martínková se ve své diplomové práci zabývá problematikou nebinárního pojetí genderu, přičemž na tento jev nahlíží optikou francouzského jazyka a frankofonní společnosti. Předložené téma je velmi aktuální a v nedávné době na něj vznikla řada odborných studií i popularizujících textů. Originalita předložené diplomové práce však spočívá ve zmíněném frankofonním pohledu. Skutečnost, že je práce psána v českém jazyce, otevírá českým mluvčím, kteří francouzštině nevládnou, možnost seznámit se blíže a komplexně s touto problematikou nahlíženou z „frankofonní perspektivy“.

Cílem práce, který autorka explicitně zmiňuje v úvodu, je komplexně popsat koncept genderu a nabídnout možnosti, jak tuto problematiku vnímat jinak než jako binární systém. Práce k tématu přistupuje jak ze sociologického, tak lingvistického hlediska: nabízí řešení pro podporu neutralizace francouzského jazyka s cílem vytvořit bezpečné a rovné prostředí pro všechny „zúčastněné“. Lze konstatovat, že tento cíl byl zcela naplněn.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola je zasvěcena filozofii jazyka, jsou představeny jeho konstitutivní rysy a jeho funkce, je zmíněn pohled sociolingvistický a také pragmatická jazyková složka. Kapitola druhá nabízí sociokulturní pohled na danou problematiku, jsou vysvětleny základní pojmy a teorie, které se s ní pojí. Prostor je dán také srovnání legislativního postupu při změně pohlaví, a to jak v České republice, tak ve Francii. Třetí kapitola přináší přehled a popis vybraných jazykových jevů, které by mohly být překážkou ve snaze o neutralizaci francouzského jazyka. Kapitola čtvrtá představuje hlavní principy inkluzivního jazyka a jeho rozdílnou podobu ve Francii a v Kanadě. Autorka čtenáře seznamuje s podobou nového zájmena *iel* a uvádí argumenty podporující jeho užívání. Poslední kapitola přináší pohled na inkluzivní a neutrální jazyk optikou Francouzské akademie a je představena strastiplná cesta, kterou muselo zájmeno *iel* „ujít“, aby mohlo být zapsáno do internetové verze slovníku *Le Petit Robert*. Nutno říci, že všechny kapitoly na sebe obsahově i logicky navazují a jsou koherentně i kohezně propojeny.

Samotný text práce obsahuje 82 normostran (včetně seznamu bibliografických záznamů). Je velmi přehledně členěn do pěti kapitol, jež jsou doplněny úvodem, závěrem, francouzsky psaným resumé a seznamem použité literatury. Seznam bibliografických záznamů je pro tento typ závěrečné práce zcela dostačující. Text je prostý překlepů i gramatických chyb. Taktéž je tomu v případě francouzsky psaného

resumé, které je psáno kultivovanou francouzštinou a také svou nadstandartní délkou vhodně celou práci uzavírá. Z formálního hlediska tedy práce zcela splňuje požadavky kladené na tento typ práce. Velmi pozitivně hodnotím kulturu jazykového projevu autorky a pečlivé a přehledné formální zpracování celého textu. Jako vedoucí práce nemohu nezmínit a neocenit také autorčinu samostatnost, s níž k sepsání práce přistupovala.

Nutno konstatovat, že Bc. Lucie Martínková svou prací přináší zajímavý a kvalitně zpracovaný vhled do velmi aktuálního a komplexního tématu, jímž genderová nebinarita bezesporu je.

Diplomovou práci Bc. Lucie Martínkové **doporučuji k obhajobě**.

Jako vedoucí práce si dovoluji nastínit několik otázek k zamyšlení, které bych ráda spolu s diplomantkou a komisí prodiskutovala během obhajoby:

- Můžeme v případě češtiny také mluvit o inkluzivním a neutrálním jazyce?
- Jaké jsou možnosti používání inkluzivní češtiny?
- Jak by se měl český jazyk existenci nebinárních identit přizpůsobit?

V Praze, dne 4. ledna 2024

PhDr. Kateřina Suková Vychopňová. PhD.